

Mál nr. 31/2025**Nafn málskotsaðila (M)****Nafn varnaraðila (V)****Heiti vátryggingar: Fjölskyldutrygging (réttaraðstoðartrygging).****Gildissvið vátryggingar. Undanþáguákvæði vátryggingarskilmála.****Gögn.**

1. Málskot móttakið 20. janúar 2025, ásamt fylgiskjölum.
2. Athugasemdir V, dags. 22. janúar 2025.
3. Viðbótarathugasemdir M, dags. 19. mars 2025, ásamt fylgiskjölum.
4. Viðbótarathugasemdir V, dags. 20. mars 2025.

Málsatvik.

Í gögnum málsins kemur fram að 7. janúar 2025 barst V krafa þess efnis frá M að V viðurkenndi bótaskyldu úr réttaraðstoðartryggingu sem M er með í gildi hjá V. Kom fram að M þyrfti að höfða mál í Svíþjóð vegna ágreinings varðandi dánarbús föður M. Faðir M hafi verið búsettur í Svíþjóð á dánardegi og málið ætti því undir sænska lögsögu. V hafnaði bótaskyldu með vísan til þess að málið félli utan landfræðilegra marka tryggingarinnar.

Í málskoti kemur fram að M telur að neitun V, sem byggi á mjög þröngu ákvæði í vátryggingarskilmálum, feli í sér brot á mannréttindum, þ.e. rétti til réttlátrar málsmeðferðar fyrir dómi. Með höfnun á réttaraðstoð sé V að mismuna vátryggingartökum.

Í athugasemdum V til nefndarinnar, dags. 22. janúar 2025, kemur fram að í 49. gr. skilmála sem gilda um réttaraðstoðartrygginguna sé landfræðilegt gildissvið tryggingarinnar afmarkað. Í fyrri málslíð 49. gr. komi fram að landfræðilegt gildissvið tryggingarinnar sé bundið við Ísland. Í seinni málslíð 49. gr. sé að finna undantekningu sem kveði á um að tryggingin gildi þó einnig ef „þeir atburðir eða atvik sem liggja að baki kröfunni gerast á Norðurlöndunum eða utan þeirra þegar tryggður er á ferðalagi og ágreiningurinn varðar hann sem ferðamann.“ Þá bendir V á að í 1. mgr. 48. gr. skilmálanna sé sérstaklega afmarkað með tæmandi hætti hvað sé tryggt. Þar komi fram að tryggingin bæti ágreining sem kemur til úrlausnar héraðsdóms, Landsréttar eða Hæstaréttar á Íslandi. Með þessum hætti hafi V sérstaklega tiltekið þá dómstóla sem tryggingin tekur til. Því verði málskostnaður vegna málshöfðunar fyrir öðrum dómstólum ekki felldur undir trygginguna.

V mótmælir jafnframt þeim rökum M sem fram koma í málskoti. Bendir V á að um sé að ræða fjálsa tryggingu á neytendamarkaði. Félaginu sé því heimilt að setja í skilmála framangreindar hlutlægar ábyrgðartakmarkanir sem lúti að landfræðilegu gildissviði tryggingarinnar. Þau ákvæði sem séu skýr, gildi því samkvæmt orðanna hljóðan.

Í viðbótarathugasemdum M, dags. 19. mars 2025, eru fyrri rök ítrekuð og bent á að M telji að skilmálaákvæðið sé óréttmætt samkvæmt 36. gr. samningalaga og andstæð góðri viðskiptavenju.

Í viðbótarathugasemdum V, dags. 20. mars 2025, eru fyrri rök ítrekuð. Þá er því mótmælt að umrætt skilmálaákvæði sé ósanngjarnt eða stríði gegn góðum viðskiptaháttum þannig að víkja beri því til hliðar á grundvelli 36. gr. samningalaga nr. 7/1936.

Álit.

Ágreiningur aðila varðar samkvæmt framansögðu það hvort bótaskylda úr réttaraðstoðartryggingu M hjá V sé til staðar.

Í 49. gr. skilmála sem gilda um réttaraðstoðartrygginguna er landfræðilegt gildissvið tryggingarinnar afmarkað. Í fyrri málslíð 49. gr. kemur fram að landfræðilegt gildissvið tryggingarinnar sé bundið við Ísland. Í seinni málslíð 49. gr. er að finna undantekningu sem kveður á um að tryggingin gildi þó einnig ef „þeir atburðir eða atvik sem liggja að baki kröfunni gerast á Norðurlöndunum eða utan þeirra þegar

tryggður er á ferðalagi og ágreiningurinn varðar hann sem ferðamann.“ Þá er tekið fram 1. mgr. 48. gr. að tryggingin bæti ágreining sem kemur til úrlausnar héraðsdóms, Landsréttar eða Hæstaréttar á Íslandi.

Nefndin telur að framangreind ákvæði séu skýr og beri að túlka þau samkvæmt orðanna hljóðan, nokkuð sem leiðir til þess að kostnaður M vegna málshöfðunar í Svíþjóð fellur utan gildissviðs tryggingarinnar. Þá telur nefndin jafnframt að ekkert það hafi komið fram í málinu sem bent gæti til þess að framangreind skilmálaákvæði séu ósanngjörn eða stríði gegn góðum viðskiptaháttum þannig að víkja beri þeim til hliðar á grundvelli 36. gr. samningalaga nr. 7/1936.

Á grundvelli framangreinds er það niðurstaða nefndarinnar að hafna beri kröfu M.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr réttaraðstoðartryggingu hjá V.

Reykjavík, 8. apríl 2025.
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir